GASTOUDERLAND

• Kwaliteit in gastouderopvang •

Pedagogisch beleidsplan Gastouderland

Inhoud

Inleiding ... 3
1. Uitgangspunten, doelstelling en visie ... 4
1.1 Uitgangspunten ... 4
1.2 Algemene doelstelling ... 4
1.3 Pedagogische doelstelling ... 4
1.4 Visie op opvoeding ... 4
1.5 De rol van Gastouderland bij de verzorging en opvoeding van gastkinderen ... 5
2. Stimulering van de ontwikkeling van jonge kinderen ... 7
3. Wennen ... 8
4. Uitwerking visie Gastouderland ... 9
4.1 De rol van de gastouder ... 9
4.2 Voorbeeldfunctie van de gastouder ... 9
4.3 De ontwikkeling van het kind ... 9
4.4 Pedagogische basisdoelen ... 10
4.5 Samenwerking tussen vraagouder(s) en gastouder ... 14
5. Volgen van de ontwikkeling van het kind en begeleiding door Gastouderland ... 15
6. Pedagogisch werkplan van de gastouder ... 18
7. Begeleidingsbezoeken, coaching en aandacht voor veiligheid en gezondheid ... 21
8. Deskundigheidsbevordering van gastouders ... 23
9. De houdbaarheid van het pedagogisch beleidsplan ... 25

Inleiding

Gastouderland staat voor kwalitatief hoogwaardige en verantwoorde gastouderopvang. Daarbij staat het kind centraal en dragen gastouders zorg voor een veilige en vertrouwde opvangomgeving.
Gastouderland onderscheidt zich door een actieve en betrokken begeleiding van gastouders, korte communicatielijnen en het systematisch vastleggen van begeleiding en kwaliteit in Portabase. In dit systeem worden relevante gegevens vastgelegd, zoals overeenkomsten, contactmomenten, begeleidingsverslagen en gemaakte afspraken. Hierdoor is de kwaliteit van de opvang niet alleen aanwezig, maar ook aantoonbaar.

Wij begeleiden en ondersteunen zowel vraagouder(s) als gastouders, zodat de opvang goed verloopt en voldoet aan de geldende wet- en regelgeving. Met duidelijke begeleiding, snelle reactie en betrouwbare ondersteuning zorgen wij voor duidelijkheid en continuïteit, zodat gastouders zich kunnen richten op de zorg voor het kind en vraagouder(s) hun werk of studie met een gerust hart kunnen voortzetten.

Want uiteindelijk is dát de kern van ons werk: zorgen voor kwalitatief goede en veilige opvang van kinderen.

Gastouderopvang sluit goed aan bij de behoefte van werkende vraagouder(s). De invulling van de opvang verschilt per gastouder. Iedere gastouder bepaalt binnen de geldende wet- en regelgeving de voorwaarden van de opvang, waarna vraagouder(s) in overleg kunnen afstemmen wat passend is voor hun situatie.

Opvang door gastouders is een vorm van opvang met een eigen karakter. Gastouderopvang onderscheidt zich van opvang in kindercentra door onder andere:

- De gastouder biedt een veilige en vertrouwde omgeving waarin het kind zich gezien en gehoord voelt
- De gastouder sluit aan bij de ontwikkeling, behoeften en het tempo van het individuele kind
- De dagelijkse omgang met het kind is respectvol, voorspelbaar en afgestemd op de leeftijd en ontwikkelingsfase
- Er is ruimte voor spel, ontdekken en sociale interactie
- Normen en waarden worden in de dagelijkse praktijk voorgeleefd
- De huiselijke sfeer waarin de opvang plaatsvindt
- De kleinschaligheid van de opvang
- De gastouder is het vaste en vertrouwde gezicht voor het kind en blijft verantwoordelijk voor de dagelijkse verzorging en begeleiding.

De aangesloten gastouders geven zelfstandig invulling aan de opvang, binnen de kaders van de wet en met gebruik van dit pedagogisch beleidsplan als leidraad. De eigenheid van de gastouder en het gastgezin blijft daarbij behouden. Voor velen zijn dit redenen om voor opvang door gastouders te kiezen.

Het pedagogisch beleid is een belangrijke inhoudelijke pijler waaraan de gastouders zich zullen verbinden. In dit pedagogisch beleidsplan kun je lezen wat onze visie is op gastouderopvang en gastouderbegeleiding. Vraagouder(s) kunnen zich hiermee een voorstelling maken van de vraag of de pedagogische visie en uitgangspunten van Gastouderland aansluiten bij hun eigen wensen en opvattingen. Voor gastouders biedt het pedagogisch beleidsplan een kader voor hun werk, zonder dat daarmee de spontaniteit van het omgaan met kinderen in het gedrang komt. De spontane, alledaagse omgang met kinderen is immers erg waardevol.

Het pedagogisch beleidsplan is geschreven voor alle vraag- en gastouders, de inspectie, de medewerkers van Gastouderland en andere betrokkenen. Gastouderland verleent de in dit beleidsplan beschreven diensten binnen de kaders van de Wet kinderopvang. De aangesloten gastouders geven zelfstandig invulling aan hun opvang, binnen de geldende wet- en regelgeving en de afspraken die met Gastouderland zijn gemaakt.

Waar in dit document wordt gesproken over gastouder, wordt hiermee de persoon bedoeld die gastouderopvang biedt zoals bedoeld in de Wet kinderopvang, ongeacht of de opvang plaatsvindt in de woning van de gastouder of in de woning van de vraagouder(s).

1. Uitgangspunten, doelstelling en visie

Gastouderland zorgt voor kinderopvang door het bemiddelen tussen gastouders en vraagouder(s). Hiervoor hanteert Gastouderland een aantal uitgangspunten en een visie op opvoeden. Ook de rol die Gastouderland speelt bij de opvang door gastouders komt aan de orde.

1.1 Uitgangspunten

Gastouderland bemiddelt tussen vraagouder(s) die opvang zoeken voor hun kind en gastouders die kinderen willen opvangen. Bij het bemiddelen tussen vraag- en gastouders wordt steeds gestreefd naar de meest passende aansluiting tussen vraag en aanbod. Het belang van het kind staat hierbij centraal. Tevens wordt rekening gehouden met de achtergrond, cultuur en sociale omgeving van de vraagouder(s), het kind en de gastouder om zoveel mogelijk aansluiting te vinden bij elkaars achtergrond, cultuur en leefomgeving. Bij de koppeling wordt gezocht naar een goede aansluiting tussen de wensen van vraagouders, de werkwijze van de gastouder en de behoeften van het kind.

1.2 Algemene doelstelling

Gastouderland stelt zich tot doel het bemiddelen voor en het begeleiden van kinderopvang door gastouders. De opvang wordt geboden aan kinderen in de leeftijd van 0 jaar tot aan de middelbare schoolleeftijd, zodat vraagouder(s) of verzorgers in staat zijn om te werken of te studeren.

1.3 Pedagogische doelstelling

Het bieden van een leef- en ervaringsomgeving aan kinderen waarin zij zich kunnen ontwikkelen op sociaal, emotioneel, cognitief, lichamelijk en creatief gebied. Dit kan worden bereikt door een omgeving te bieden waarin ruimte wordt geboden voor zelfvertrouwen, respect en zelfstandigheid van het kind.

1.4 Visie op opvoeding

De gastouder maakt onderdeel uit van de leefomgeving van het kind en heeft daarmee invloed op de ontwikkeling. De gastouder zorgt voor een klimaat van acceptatie, veiligheid en geborgenheid.

Gastouderland gaat ervan uit dat de volgende factoren een rol spelen bij de ontwikkeling van kinderen:

- De aanleg van het kind
- De omgeving waarin het kind opgroeit
- Een wisselwerking tussen de aanleg van het kind en de omgeving van het kind

Bij de aanleg van het kind speelt erfelijkheid een grote rol. De omgeving van het kind bestaat uit het eigen gezin, de familie, het gezin van de gastouder, vriendjes, de buren en de sociale klasse. Ook de ruimte waarin het kind opgroeit behoort tot de omgeving, bijvoorbeeld de wijk, de woning, de stad of het platteland. De wisselwerking tussen de aanleg van het kind en de omgeving van het kind is erg belangrijk, zij beïnvloeden elkaar wederzijds.

Dit betekent dat het kind enerzijds invloed uitoefent op zijn omgeving en anderzijds is het de omgeving die invloed op het kind uitoefent. Omdat de gastouder deel uitmaakt van de omgeving van het kind, heeft de gastouder een grote invloed op de ontwikkeling van het gastkind. Met

opvoeden wordt bedoeld dat de volwassene invloed uitoefent, onder andere met als doel het kind in zijn ontwikkeling te stimuleren.

Deze invloed zal soms bewust worden uitgeoefend, soms zal dit ook onbewust het geval zijn. De alledaagse omgang tussen gastouder en gastkind bevat veel opvoedende aspecten, die veelal onbewust plaatsvinden. Van de gastouder wordt verwacht dat zij zorgt voor een klimaat van acceptatie, veiligheid en geborgenheid. Hierdoor voelt het kind zich gewaardeerd, durft het initiatief te nemen, kan het kind de eigen mogelijkheden ontdekken en kan het kind zelfvertrouwen ontwikkelen.

1.5 De rol van Gastouderland bij de verzorging en opvoeding van gastkinderen

Gastouderland streeft naar verantwoorde en kwalitatief goede gastouderopvang, conform de eisen uit de Wet kinderopvang. De gastouder geeft als zelfstandig professional invulling aan de opvang en opvoeding van het kind, binnen de kaders van de wet- en regelgeving en met gebruik van dit pedagogisch beleidsplan als leidraad.

De gastouder is verantwoordelijk voor de dagelijkse verzorging, begeleiding en opvoeding van het kind. Gastouderland heeft hierin een begeleidende en ondersteunende rol, gericht op het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de opvang, zonder daarbij de zelfstandige professionele afwegingen van de gastouder over te nemen.

Gastouderland draagt in de praktijk bij aan de kwaliteit van de opvang door:

- Het uitvoeren van koppelingsgesprekken, waarbij wordt beoordeeld of de pedagogische werkwijze van de gastouder aansluit bij de wensen van vraagouder(s) en de behoeften van het kind
- Het uitvoeren van periodieke bezoeken van de opvanglocatie, waarbij minimaal wordt voldaan aan de wettelijke eisen en waarbij wordt gekeken naar de veiligheid, gezondheid en de pedagogische praktijk
- Het voeren van voortgangsgesprekken met de gastouder, waarin het pedagogisch handelen en de opvangsituatie worden besproken
- Het bieden van pedagogische begeleiding, door het bespreken van praktijksituaties en het aanreiken van aandachtspunten, waarbij de gastouder zelf bepaalt hoe deze worden toegepast
- Het inzetten van pedagogische coaching, afgestemd op de ontwikkelbehoefte van de gastouder
- Het ondersteunen bij het observeren en volgen van de ontwikkeling van kinderen en het bespreken van signalen
- Het beschikbaar zijn voor vragen en overleg van gastouders en vraagouder(s).
- Het stimuleren van deskundigheidsbevordering

Gastouderland legt relevante contactmomenten, bevindingen en gemaakte afspraken vast in het dossier, zodat inzichtelijk is op welke wijze de kwaliteit van de opvang wordt gevolgd en ondersteund.

Gastouders geven op eigen wijze invulling aan verantwoorde kinderopvang, zoals bedoeld in de Wet kinderopvang. Zij geven in de dagelijkse opvangpraktijk uitvoering aan de pedagogische basisdoelen en maken deze zichtbaar in hun handelen, passend bij de opvangsituatie en de behoeften van het kind.

Achterwachtregeling

De gastouder draagt er zorg voor dat gedurende de opvang een achterwacht beschikbaar is. De achterwacht is tijdens de opvang telefonisch bereikbaar en kan bij een calamiteit binnen 15 minuten op de opvanglocatie aanwezig zijn. Deze verplichting geldt ongeacht het aantal opgevangen kinderen. Gastouderland wijst gastouders op deze verplichting en bespreekt tijdens huisbezoeken of aan deze eis wordt voldaan. De gastouder blijft zelf verantwoordelijk voor het organiseren en beschikbaar hebben van een passende achterwacht. De gegevens van de achterwacht zijn bekend bij de gastouder en beschikbaar tijdens de opvang. De achterwacht is meerderjarig.

Koppeling met de pedagogische basisdoelen

In de begeleiding van gastouders richt Gastouderland zich op de vier pedagogische basisdoelen uit de Wet kinderopvang:

- **Het bieden van emotionele veiligheid**
  Tijdens huisbezoeken en gesprekken wordt besproken hoe de gastouder zorgt voor een vertrouwde en veilige omgeving, bijvoorbeeld door vaste ritmes, sensitief reageren en het opbouwen van een stabiele relatie met het kind
- **Het bevorderen van de persoonlijke competentie van het kind**
  Gastouderland bespreekt met de gastouder hoe kinderen worden gestimuleerd in hun ontwikkeling, bijvoorbeeld door spel, zelfstandigheid en het aansluiten bij de ontwikkelingsfase van het kind
- **Het bevorderen van de sociale competentie van het kind**
  Er wordt aandacht besteed aan de manier waarop de gastouder kinderen begeleidt in het omgaan met anderen, zoals samen spelen, delen en het oplossen van conflicten
- **Het overdragen van normen en waarden**
  Gastouderland bespreekt met de gastouder hoe in de opvang wordt omgegaan met regels, omgangsvormen en respectvol gedrag

Deze onderwerpen komen terug tijdens huisbezoeken, voortgangsgesprekken en coaching en zijn daarmee aantoonbaar onderdeel van de begeleiding.

Gastouderland heeft daarnaast aandacht voor een veilige en verantwoorde opvangomgeving en ondersteunt gastouders bij het bieden van opvang die aansluit bij de behoeften en ontwikkeling van het kind.

De gastouder handelt als zelfstandig professional en geeft op eigen wijze invulling aan de opvang, binnen de geldende wet- en regelgeving en met dit pedagogisch beleidsplan als leidraad.

2. Stimulering van de ontwikkeling van jonge kinderen

Het programma AAP! is een door Gastouderland ontwikkeld ondersteunend programma voor ontwikkelingsstimulering binnen de gastouderopvang.

Het stimuleren van de ontwikkeling van jonge kinderen krijgt binnen de gastouderopvang steeds meer aandacht. Gastouders kunnen, indien passend bij hun opvang, gebruikmaken van ons programma AAP! ter ondersteuning van de ontwikkeling van jonge kinderen. De toepassing hiervan wordt afgestemd op de opvangpraktijk en is niet verplicht.

Het programma bestaat uit de knuffel Aap!, een educatieve map met afwisselende thema's die aansluiten bij de periode van het jaar en praktische werkbladen die de gastouder meteen kan gebruiken voor de activiteiten. De vraagouder(s) worden bij elk thema geïnformeerd door de gastouder over wat de gastouder gaat doen, zodat er ook thuis op ingespeeld kan worden.

Het stimuleren van de ontwikkeling van jonge kinderen vinden wij van groot belang in de gastouderopvang. De samenwerking tussen de gastouder en Gastouderland draagt bij aan het versterken van de pedagogische kwaliteit en professionalisering van de opvang. Het programma AAP! kan hierbij een waardevolle aanvulling zijn.

Gastouders kunnen bij Gastouderland informeren naar de mogelijkheden en voorwaarden voor deelname.

Gastouders zijn vrij om te werken met een ander programma of een eigen werkwijze te hanteren, passend bij hun opvangpraktijk.

3. Wennen

Vraagouder(s) en gastouder besteden gezamenlijk extra aandacht aan het wennen van het kind aan de opvang. In deze wenperiode wordt de basis gelegd voor een vertrouwensrelatie tussen het kind en de gastouder en tussen vraagouder(s) en gastouder. Een zorgvuldige wenperiode draagt bij aan het gevoel van emotionele veiligheid van het kind en vormt daarmee een belangrijke voorwaarde voor een goede start van de opvang.

Het doel van de wenperiode is dat:

- Het kind vertrouwd raakt met de nieuwe opvangomgeving
- Het kind vertrouwd raakt met de gastouder
- De gastouder het kind leert kennen, waaronder gewoonten, behoeften en signalen
- Vraagouder(s) en gastouder elkaar leren kennen en vertrouwen opbouwen

De wenperiode wordt afgestemd op het individuele kind. De gastouder en vraagouder(s) maken hierover samen afspraken, waarbij ruimte is voor ieders inbreng en ervaring. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van het kind, het aanpassingsvermogen, eerdere opvangervaring en de mate waarin het kind gewend is aan scheidingsmomenten. Door deze gezamenlijke afstemming wordt aangesloten bij wat het kind nodig heeft om zich veilig en vertrouwd te voelen.

In de uitvoering betekent dit bijvoorbeeld dat:

- Het kind voorafgaand aan de start één of meerdere wenmomenten heeft op de opvanglocatie
- De duur van de opvangmomenten geleidelijk kan worden opgebouwd
- Vraagouder(s) en gastouder informatie uitwisselen over het ritme, voeding, slapen en troosten van het kind
- Er ruimte is om bijzonderheden of aandachtspunten rondom het kind te bespreken

De gastouder observeert tijdens de wenperiode hoe het kind reageert op de nieuwe omgeving en past de begeleiding hierop aan. Signalen van spanning, behoefte aan nabijheid of juist behoefte aan verkenning worden met de vraagouder(s) afgestemd.

Een zorgvuldig verloop van de wenperiode is van belang om het kind emotionele veiligheid te bieden en om een goede samenwerking tussen vraagouder(s) en gastouder te bevorderen. De invulling en duur van de wenperiode worden daarom in onderling overleg vastgesteld en, indien nodig, gedurende de eerste opvangperiode bijgesteld.

Gastouderland ondersteunt vraagouder(s) en gastouders door het belang van een zorgvuldige wenperiode te benadrukken en is beschikbaar voor vragen of overleg indien hier behoefte aan is.

4. Uitwerking visie Gastouderland

4.1 De rol van de gastouder

De ontwikkeling van een kind wordt gestimuleerd door de omgeving waarin het opgroeit. De gastouder vervult hierin een belangrijke rol door het bieden van een veilige, stabiele en stimulerende opvangomgeving. Binnen deze omgeving krijgt het kind de ruimte om zich in eigen tempo te ontwikkelen.

Vaste en vertrouwde verzorging

De gastouder is voor de opgevangen kinderen het vaste en vertrouwde gezicht en draagt zelf de verantwoordelijkheid voor hun dagelijkse verzorging, begeleiding en opvoeding. Hiermee wordt de continuïteit van de opvang en de emotionele veiligheid van de kinderen gewaarborgd.
Binnen de gastouderopvang kunnen stagiaires worden begeleid. Zij kunnen, passend bij hun leerdoelen, vaardigheden en ervaring, onder direct toezicht en begeleiding van de gastouder deelnemen aan dagelijkse activiteiten en passende verzorgende handelingen. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd, behoeften en het welbevinden van de kinderen.
De inzet van stagiaires mag niet leiden tot het structureel overnemen van de rol of verantwoordelijkheden van de gastouder. De gastouder blijft zelf actief betrokken bij de dagelijkse verzorging en begeleiding van de kinderen en blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de opvang. Voor de inzet van stagiaires gelden de toepasselijke wettelijke eisen, waaronder de verplichtingen met betrekking tot de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) en de inschrijving en koppeling in het Personenregister Kinderopvang (PRK). Voor aanvang van de stage moet aan alle van toepassing zijnde wettelijke verplichtingen zijn voldaan.

4.2 Voorbeeldfunctie van de gastouder

De gastouder heeft een belangrijke invloed op de ontwikkeling van het kind en vervult een voorbeeldrol. Kinderen leren door te kijken en gedrag over te nemen. Het is daarom belangrijk dat de gastouder zich bewust is van het eigen handelen.

Binnen de opvang wordt gewerkt vanuit algemeen aanvaarde normen en waarden, zoals respect voor elkaar, elkaar laten uitspreken en op een rustige manier omgaan met meningsverschillen. De gastouder begeleidt kinderen hierin door bijvoorbeeld te corrigeren, vragen te stellen en uit te leggen waarom bepaald gedrag wel of niet wenselijk is. Rust en consistentie vormen hierbij een belangrijke basis.

4.3 De ontwikkeling van het kind

Een kind ontwikkelt zich optimaal in een omgeving waarin het zich gezien en verzorgd voelt. Daarbij is het belangrijk dat een kind wordt benaderd op een sensitieve en responsieve manier, waarbij wordt ingespeeld op de signalen die het kind geeft. Het kind heeft behoefte aan aandacht, bevestiging, troost en verzorging.

Wanneer een kind krijgt wat het nodig heeft, ontstaat een basis van vertrouwen. Dit vormt de basis voor een veilige hechting. In de eerste levensfase leert het kind onderscheid maken tussen vertrouwde en minder vertrouwde personen. Vanuit een gevoel van veiligheid gaat het kind de omgeving verkennen en zich verder ontwikkelen, onder andere op motorisch en sociaal gebied.

Naarmate het kind ouder wordt, leert het omgaan met grenzen en ontdekt het wat wel en niet wenselijk is. In deze fase vindt ook de overdracht van waarden en normen plaats. Het is belangrijk dat een kind zich hierbij veilig voelt en goede voorbeelden krijgt. Wanneer een kind wordt opgevangen in een gastgezin, draagt het bij aan de ontwikkeling als de waarden en normen van het gastgezin zoveel mogelijk aansluiten bij die van het eigen gezin.

4.4 Pedagogische basisdoelen

Binnen Gastouderland staat verantwoorde zorg voor het kind centraal, zoals bedoeld in de Wet kinderopvang. De vier pedagogische basisdoelen van Marianne Riksen-Walraven vormen hierbij het uitgangspunt.

Deze basisdoelen geven richting aan het pedagogisch handelen en beschrijven hoe de ontwikkeling van kinderen wordt ondersteund en hoe invulling wordt gegeven aan verantwoorde en kwalitatieve opvang.

De vier basisdoelen zijn:

- Het bieden van emotionele veiligheid
- Het stimuleren van persoonlijke competenties
- Het bevorderen van sociale competenties
- Het overdragen van normen en waarden

De zes interactievaardigheden

De vier pedagogische basisdoelen komen in de dagelijkse opvangpraktijk onder andere tot uiting in de zes interactievaardigheden: sensitieve responsiviteit, respect voor autonomie, structureren en grenzen stellen, praten en uitleggen, ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties tussen kinderen.

Gastouderland heeft de zes interactievaardigheden verder uitgewerkt in het aanvullende document *De zes interactievaardigheden in de gastouderopvang.* Hierin worden de vaardigheden toegelicht aan de hand van praktische voorbeelden en handvatten voor de dagelijkse opvangpraktijk.

Voor verdere verdieping kunnen gastouders dit document raadplegen in Portabase. Het document wordt daarnaast gebruikt ter ondersteuning van pedagogische coaching, begeleiding en deskundigheidsbevordering.

Het bieden van emotionele veiligheid

Een kind heeft behoefte aan vaste, vertrouwde gezichten en een veilige omgeving. De beschikbaarheid van de gastouder, zowel fysiek als emotioneel, vormt hierbij de basis.

De gastouder zorgt voor emotionele veiligheid door:

- Sensitief en responsief te reageren op signalen van het kind
- Het kind te zien, te horen en serieus te nemen
- Een stabiele en voorspelbare omgeving te bieden
- Structuur en duidelijkheid te bieden in de dag
- Troost, aandacht en nabijheid te bieden

De gastouder bouwt een vertrouwensrelatie op met het kind, waardoor het kind zich veilig voelt om te ontdekken en zich te ontwikkelen.

Daarnaast respecteert de gastouder de eigenheid en zelfstandigheid van het kind en sluit aan bij het tempo en de behoeften van het kind.

Praktijkvoorbeeld

Emma van vier jaar komt uit school bij gastouder Marianne en krijgt een driftbui wanneer zij geen tweede koekje mag. Marianne merkt dat dit gedrag niet gebruikelijk is en geeft Emma de ruimte om tot rust te komen. Daarna neemt zij haar op schoot en vraagt rustig wat er aan de hand is. Emma vertelt over een ruzie op school. Samen bespreken zij dit en spreken af om later contact te zoeken. Even later speelt Emma weer rustig verder.

Praktijkvoorbeeld
Joris van acht jaar maakt de scheiding van zijn ouders mee. Gastouder Mirjam biedt hem ruimte om hierover te praten en sluit aan bij wat hij nodig heeft. Zij luistert, benoemt zijn gevoelens en biedt hem structuur en veiligheid in de opvang. Indien nodig wordt dit met de vraagouder(s) besproken. Dit helpt Joris om zijn gevoelens te verwerken en zich veilig te blijven voelen.

Het stimuleren van persoonlijke competenties

Kinderen krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen door positieve benadering en bevestiging van gewenst gedrag. De gastouder biedt passende activiteiten en spelmateriaal aan, afgestemd op de leeftijd en interesses van het kind.

De gastouder:

- Biedt ruimte voor spel en ontdekking
- Stimuleert de motorische ontwikkeling door beweging en spel
- Ondersteunt de taalontwikkeling door communicatie en interactie
- Stimuleert de cognitieve ontwikkeling door passende activiteiten
- Geeft het kind ruimte om zelf te doen en te oefenen

De gastouder sluit aan bij het ontwikkelingsniveau van het kind en biedt waar nodig ondersteuning.

Door het stimuleren van zelfstandigheid en zelfvertrouwen draagt de gastouder bij aan de persoonlijke ontwikkeling van het kind.

Praktijkvoorbeeld
Gastouder Linda speelt in op de seizoenen en past haar activiteiten en omgeving hierop aan. In de herfst wordt gewerkt met natuurlijke materialen, in de winter met knutselactiviteiten en in de zomer wordt veel buiten gespeeld. Zo worden kinderen op een speelse manier gestimuleerd in hun ontwikkeling en ervaren zij succes en zelfvertrouwen.

Praktijkvoorbeeld baby (0-1 jaar)
Gastouder Fatima neemt de tijd voor verzorgingsmomenten, zoals het verschonen en voeden. Tijdens deze momenten maakt zij oogcontact, benoemt wat zij doet en reageert op de geluiden en signalen van de baby.

Wanneer de baby begint te brabbelen, reageert Fatima hierop door geluiden terug te maken en woorden te herhalen. Ook geeft zij de baby de ruimte om te rollen en te grijpen naar speelgoed dat binnen handbereik ligt.

Door deze manier van werken stimuleert zij de taalontwikkeling, de motorische ontwikkeling en het gevoel van veiligheid. De baby leert dat signalen worden gezien en beantwoord, wat bijdraagt aan het ontwikkelen van vertrouwen en zelfvertrouwen.

Het bevorderen van sociale competenties

Kinderen leren omgaan met anderen en ontwikkelen sociale vaardigheden in interactie met leeftijdsgenoten en volwassenen.

De gastouder begeleidt kinderen hierin door:

- Samenspel en contact tussen kinderen te stimuleren
- Kinderen te leren rekening houden met elkaar
- Kinderen te begeleiden bij conflicten
- Gevoelens en gedrag te benoemen
- Samenwerking en delen te stimuleren

Een voorspelbare dagstructuur en duidelijke afspraken dragen bij aan een gevoel van veiligheid en ondersteunen de sociale ontwikkeling.
Binnen het gastgezin krijgen kinderen de ruimte om sociale vaardigheden te oefenen. Door samen te spelen en ervaringen te delen, leren kinderen omgaan met emoties en ontwikkelen zij empathie.

Praktijkvoorbeeld
Gastouder Christine creëert na schooltijd een vast moment aan tafel, waarbij de kinderen samen eten en hun ervaringen van de dag delen. Zij zorgt voor een rustige en voorspelbare sfeer en nodigt ieder kind uit om iets te vertellen.

Tijdens dit moment stimuleert Christine de kinderen om naar elkaar te luisteren en op elkaar te reageren. Zij stelt vragen zoals “hoe was dat voor jou?” of “wat vond jij daarvan?”, waardoor kinderen leren zich in elkaar te verplaatsen.

Wanneer kinderen door elkaar praten of niet op elkaar wachten, benoemt zij dit en legt zij uit waarom het belangrijk is om elkaar uit te laten praten. Bij kleine conflicten of meningsverschillen begeleidt zij het gesprek door gevoelens te benoemen, bijvoorbeeld “ik zie dat je boos bent omdat je nog iets wilde vertellen”.

Christine stimuleert kinderen om samen oplossingen te bedenken, zoals om de beurt praten of afspraken maken. Zij geeft complimenten wanneer kinderen rekening met elkaar houden of elkaar helpen.

Door deze werkwijze leren kinderen sociale vaardigheden zoals luisteren, op hun beurt wachten, hun mening verwoorden en omgaan met verschillen. De vaste structuur en duidelijke afspraken dragen bij aan een veilige omgeving waarin kinderen deze vaardigheden kunnen oefenen en ontwikkelen.

Aanvullend praktijkvoorbeeld
Gastouder Emma begeleidt twee jonge kinderen die hetzelfde blok willen. Zij benoemt de situatie en helpt hen kiezen, bijvoorbeeld om de beurt spelen.

Wanneer de kinderen tot een oplossing komen, geeft zij een compliment. Zo leren zij delen, samenwerken en omgaan met emoties.

Het overdragen van normen en waarden

De gastouder draagt bij aan de socialisatie van het kind door voorbeeldgedrag en het begeleiden van gedrag.

De gastouder:

- Stelt duidelijke en passende grenzen
- Legt uit wat gewenst gedrag is
- Stimuleert respectvol omgaan met anderen
- Leert kinderen omgaan met regels en afspraken
- Sluit aan bij de waarden en normen van vraagouder(s)

Door consequent en duidelijk te handelen, leert het kind wat wenselijk gedrag is en hoe het zich kan verhouden tot anderen en de omgeving. De gastouder houdt hierbij rekening met de achtergrond en opvoeding van vraagouder(s).

Praktijkvoorbeeld
Tijdens een gesprek aan tafel komt het onderwerp eetgewoonten aan bod. De gastouder benoemt dat niet iedereen hetzelfde eet en dat dit mag verschillen. Zij stimuleert de kinderen om naar elkaar te luisteren en respectvol te reageren op elkaars gewoonten en voorkeuren.
Door dit gesprek leren kinderen dat verschillen normaal zijn en dat je hier op een respectvolle manier mee omgaat.

Aanvullend praktijkvoorbeeld
Tijdens het buitenspelen helpt een kind een jonger kind met het aantrekken van zijn jas. De gastouder benoemt dit positief en geeft een compliment. Zo worden kinderen gestimuleerd om elkaar te helpen en rekening met elkaar te houden.

Vertaling naar de praktijk
Gastouders geven in de dagelijkse opvangpraktijk op eigen wijze invulling aan de pedagogische basisdoelen, passend bij de samenstelling van de groep, de leeftijd van de kinderen en de opvangsituatie.

Dit komt onder andere tot uiting in:

- Het bieden van een herkenbare dagstructuur en duidelijke afspraken
- Het sensitief en responsief reageren op signalen van kinderen
- Het aansluiten bij het tempo en de ontwikkelingsfase van het kind
- Het aanbieden van activiteiten die passen bij de leeftijd en interesses van het kind
- Het begeleiden van interacties tussen kinderen, zoals samen spelen, delen en het oplossen van conflicten
- Het voorleven en bespreken van normen en waarden in dagelijkse situaties

De in dit pedagogisch beleidsplan beschreven uitgangspunten en werkwijzen zijn concreet en waarneembaar in de dagelijkse opvangpraktijk van de gastouder en vormen de basis voor het pedagogisch werkplan.

4.5 Samenwerking tussen vraagouder(s) en gastouder

Vraagouder(s) en gastouders dragen gezamenlijk bij aan de verzorging en opvoeding van het kind. De gastouder is verantwoordelijk voor de opvangsituatie en de dagelijkse begeleiding, terwijl de vraagouder(s) verantwoordelijk is of zijn voor de opvoeding. Een goede afstemming tussen beide is van belang om het kind een veilige en consistente omgeving te bieden.

Omdat de opvangsituatie kan verschillen van de thuissituatie, is het belangrijk dat verwachtingen, gewoontes en werkwijzen vooraf met elkaar worden besproken. Hierbij kan gedacht worden aan dagritme, voeding, slapen, omgangsvormen en het stellen van grenzen.

Verschillen in regels of aanpak zijn niet altijd te voorkomen. Wederzijds respect en begrip vormen hierbij de basis. Door open communicatie en regelmatig overleg stemmen vraagouder(s) en gastouder met elkaar af wat het beste aansluit bij de behoeften en ontwikkeling van het kind.

In de praktijk betekent dit dat:

- Vraagouder(s) en gastouder bij de start van de opvang afspraken maken over de verzorging en opvoeding van het kind
- Er tijdens breng- en haalmomenten informatie wordt uitgewisseld over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind
- Bijzonderheden of veranderingen in gedrag of situatie tijdig met elkaar worden besproken
- Afspraken, indien nodig, worden bijgesteld op basis van de ontwikkeling van het kind

Wanneer zich situaties voordoen waarbij extra afstemming nodig is, bijvoorbeeld bij gedrag, ontwikkeling of het stellen van grenzen, gaan vraagouder(s) en gastouder hierover met elkaar in gesprek. Indien gewenst kan Gastouderland ondersteunen door mee te denken of het gesprek te begeleiden.

Een goede samenwerking en duidelijke communicatie dragen bij aan emotionele veiligheid en voorspelbaarheid voor het kind, waardoor het zich optimaal kan ontwikkelen.

Praktijkvoorbeeld
Een kind heeft moeite met het naar bed gaan tijdens de opvang. De gastouder bespreekt dit met de vraagouder(s) en vraagt naar het slaapritme thuis. Samen stemmen zij af welke aanpak het beste werkt voor het kind. Door deze afstemming ontstaat meer rust en duidelijkheid voor het kind.

5. Volgen van de ontwikkeling van het kind en begeleiding door Gastouderland

Gastouders volgen de ontwikkeling van de kinderen die zij opvangen. De gastouder heeft hierin een signalerende en begeleidende rol en stemt de opvang af op wat het kind nodig heeft in de verschillende ontwikkelingsfasen.

Rol van de gastouder
De gastouder observeert kinderen in de dagelijkse praktijk op verschillende ontwikkelingsgebieden, zoals:

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Taalontwikkeling
- Motorische ontwikkeling
- Mate van zelfstandigheid

Deze observaties vinden plaats tijdens dagelijkse momenten, zoals spel, verzorging en contact met andere kinderen. De gastouder let daarbij op het gedrag, de interactie en het welbevinden van het kind.

Op basis van deze observaties krijgt de gastouder inzicht in de ontwikkeling van het kind. De gastouder gebruikt dit inzicht om:

- De begeleiding en benadering af te stemmen op het kind
- Activiteiten aan te bieden die passen bij het ontwikkelingsniveau
- Het kind te stimuleren in de volgende stap in zijn of haar ontwikkeling

De gastouder kijkt hierbij naar wat het kind nodig heeft om zich verder te ontwikkelen en past het handelen hierop aan in de dagelijkse praktijk. Daarnaast is de gastouder alert op signalen die kunnen wijzen op bijzonderheden of zorgen in de ontwikkeling. Dit kunnen bijvoorbeeld signalen zijn in gedrag, communicatie of motoriek.

Wanneer hiervan sprake is:

- Bespreekt de gastouder dit met de vraagouder(s), op een open en zorgvuldige manier.
- Wordt gezamenlijk gekeken naar wat het kind nodig heeft en welke vervolgstappen passend zijn.
- Kan, indien nodig en met toestemming van de vraagouder(s), contact worden gelegd met of verwezen worden naar passende instanties.

De gastouder beschrijft in het pedagogisch werkplan op welke wijze de ontwikkeling van kinderen wordt gevolgd en hoe observaties worden vastgelegd.

Vorm van het volgen
Het volgen van de ontwikkeling van het kind is vormvrij. Dit betekent dat iedere gastouder een werkwijze kiest die past bij de eigen opvangpraktijk, mits deze inzicht geeft in de ontwikkeling van het kind. De gekozen werkwijze stelt de gastouder in staat om ontwikkelingen en eventuele bijzonderheden tijdig te signaleren.

De gastouder kan bijvoorbeeld gebruikmaken van:
- Observaties in de dagelijkse praktijk
- Aantekeningen in een schrift of digitaal document
- Een kindvolgsysteem

Het is voor de gastouder inzichtelijk hoe de ontwikkeling wordt gevolgd en op welke manier observaties worden gebruikt in de dagelijkse begeleiding.

Rol van Gastouderland
Gastouderland ondersteunt gastouders in hun signalerende rol en bij het volgen van de ontwikkeling van kinderen door:

- Het bespreken van observaties en signalen tijdens huisbezoeken en voortgangsgesprekken
- Het bieden van pedagogische begeleiding bij vragen over ontwikkeling of gedrag
- Het meedenken over passende vervolgstappen wanneer er zorgen zijn
- Het, indien nodig, ondersteunen bij het zoeken naar passende externe ondersteuning

Gastouderland heeft hierbij een adviserende en ondersteunende rol. De gastouder blijft verantwoordelijk voor het observeren en het handelen in de dagelijkse praktijk. De pedagogisch beleidsmedewerker voldoet aan de kwalificatie-eisen zoals gesteld in de Wet kinderopvang.

Praktijkvoorbeeld
Gastouder Sanne merkt dat een peuter weinig woorden gebruikt in vergelijking met leeftijdsgenoten. Zij observeert het kind gedurende een periode en noteert haar bevindingen.

Tijdens een overdrachtsmoment bespreekt zij haar observaties met de vraagouder(s). Samen bekijken zij hoe zij de taalontwikkeling kunnen stimuleren, bijvoorbeeld door meer voor te lezen en woorden te benoemen.

Tijdens een volgend gesprek met Gastouderland wordt dit besproken en denkt de bemiddelingsmedewerker mee over passende vervolgstappen. Zo wordt de ontwikkeling van het kind gevolgd en wordt tijdig afgestemd wat het kind nodig heeft.

Vastleggen en delen van gegevens
Wanneer gegevens over de ontwikkeling van het kind worden vastgelegd of gedeeld, gebeurt dit conform de AVG en, waar nodig, met toestemming van de vraagouder(s).

De gastouder kan de bevindingen delen met de vraagouder(s). Vraagouder(s) beslissen zelf of zij deze informatie delen met derden, zoals:

- De basisschool
- De buitenschoolse opvang
- Andere betrokken instanties

Wanneer de gastouder zelf gegevens wil delen met anderen dan de vraagouder(s), gebeurt dit uitsluitend met voorafgaande uitdrukkelijke toestemming van de vraagouder(s).

Begeleiding door Gastouderland
Gastouderland begeleidt gastouders bij het volgen van de ontwikkeling van kinderen. Deze begeleiding bestaat uit:

- Het bespreken van observaties en signalen tijdens begeleidingsmomenten
- Het bieden van pedagogische kennis en handvatten
- Het beantwoorden van vragen en meedenken bij twijfels
- Het inzetten van pedagogische coaching door de pedagogisch beleidsmedewerker

Ondersteuning bij bijzonderheden en doorverwijzing
Wanneer een gastouder bijzonderheden of zorgen signaleert in de ontwikkeling van een kind, kan Gastouderland ondersteunen door:

- Mee te denken bij het duiden van signalen
- De gastouder te begeleiden in het gesprek met vraagouder(s)
- Te ondersteunen bij het bepalen van passende vervolgstappen

Indien verdere ondersteuning wenselijk is, kan Gastouderland:

- Adviseren over passende instanties
- Ondersteunen bij het vinden van de juiste hulp

Gastouderland beschikt over kennis van relevante instanties en onderhoudt deze kennis om gastouders en vraagouder(s) passend te kunnen ondersteunen.

De uiteindelijke keuze voor het inschakelen van externe ondersteuning ligt bij de vraagouder(s).

Privacy bij begeleiding door Gastouderland
Wanneer gegevens over de ontwikkeling van het kind worden vastgelegd of gedeeld, gebeurt dit conform de AVG en, waar nodig, met toestemming van de vraagouder(s).

Gastouderland gaat zorgvuldig om met deze gegevens en gebruikt deze alleen voor het ondersteunen van de gastouder en het bevorderen van de ontwikkeling van het kind.

6. Pedagogisch werkplan van de gastouder

Iedere gastouder beschikt over een eigen pedagogisch werkplan. Dit werkplan vormt de vertaling van het pedagogisch beleidsplan naar de dagelijkse opvangpraktijk van de gastouder.

In het pedagogisch werkplan beschrijft de gastouder op welke wijze invulling wordt gegeven aan:

- De pedagogische basisdoelen
- De dagelijkse opvangpraktijk
- Het volgen van de ontwikkeling van kinderen
- Leeftijdsopbouw van de opgevangen kinderen
- Inrichting van binnen- en buitenspeelruimte
- Dagritme en activiteitenprogramma
- De samenwerking met vraagouder(s)
- Wijze van wennen

De gastouder maakt hierin eigen keuzes die passen bij de opvangsituatie, de samenstelling van de groep en de eigen werkwijze. Het werkplan geeft inzicht in hoe de gastouder handelt in de praktijk en op welke manier wordt aangesloten bij de behoeften en ontwikkeling van de opgevangen kinderen.

Het pedagogisch werkplan is concreet en herkenbaar in de dagelijkse opvang. Dit betekent dat beschreven werkwijzen terug te zien zijn in het handelen van de gastouder, bijvoorbeeld in de manier waarop structuur wordt geboden, hoe met kinderen wordt gecommuniceerd en hoe activiteiten worden aangeboden.

Gastouderland ondersteunt de gastouder bij het opstellen en onderhouden van het pedagogisch werkplan door:

- Het werkplan te bespreken tijdens huisbezoeken en voortgangsgesprekken
- Het stellen van verdiepende vragen over de praktische uitvoering
- Het geven van pedagogische handvatten en voorbeelden
- Het signaleren of het werkplan nog aansluit bij de praktijk

Het pedagogisch werkplan wordt periodiek door de gastouder bekeken en, indien nodig, aangepast. Aanleidingen hiervoor kunnen zijn veranderingen in de groep, de leeftijd van de kinderen of nieuwe inzichten in de werkwijze. Op deze manier blijft het werkplan een actueel document dat aansluit bij de dagelijkse praktijk en bijdraagt aan de kwaliteit van de opvang.

Praktijkvoorbeeld
Gastouder Petra beschrijft in haar pedagogisch werkplan dat zij werkt met een vaste dagstructuur. Tijdens een huisbezoek bespreekt zij met Gastouderland hoe deze structuur in de praktijk wordt toegepast.

Omdat de samenstelling van de groep is veranderd, merkt Petra dat het dagritme niet meer goed aansluit. Zij past haar werkplan aan en stemt het ritme opnieuw af op de behoeften van de kinderen. Tijdens een volgend gesprek wordt besproken hoe dit in de praktijk uitpakt. Hierdoor wordt het handelen van de gastouder concreet versterkt.

De gastouder stelt het pedagogisch werkplan desgevraagd beschikbaar aan Gastouderland en toezichthouders.

Pedagogische coaching
Gastouderland geeft structureel invulling aan pedagogische coaching, conform de eisen uit de Wet kinderopvang, gericht op het versterken van de pedagogische kwaliteit van de opvang.

Gastouderland draagt bij aan de kwaliteit van de opvang door het bieden van pedagogische coaching aan gastouders. Deze coaching is gericht op het ondersteunen van gastouders bij het bieden van verantwoorde kinderopvang, zoals bedoeld in de Wet kinderopvang. Per gastouder wordt jaarlijks minimaal drie uur pedagogische coaching geboden.

De pedagogisch beleidsmedewerker is verantwoordelijk voor de invulling van de coaching. De coaching sluit aan bij de dagelijkse praktijk van de gastouder en wordt ingezet conform de wettelijke eisen. Daarbij wordt gekeken naar de ontwikkelbehoefte van de gastouder en de specifieke opvangsituatie.

Invulling van de coaching
De pedagogisch beleidsmedewerker en de gastouder maken voorafgaand aan de coaching schriftelijke afspraken over de vorm en inhoud van de coaching. Deze afspraken worden door beiden ondertekend en vastgelegd in Portabase.

De coaching wordt flexibel en vraaggericht ingezet en afgestemd op de individuele behoefte van de gastouder. De pedagogisch beleidsmedewerker stemt jaarlijks samen met de gastouder af op welke wijze de coaching wordt ingezet en welke ontwikkeldoelen daarbij centraal staan.

De coaching kan plaatsvinden in verschillende vormen, zoals:

- Individuele coaching, bijvoorbeeld tijdens begeleidings- en evaluatiebezoeken
- Coaching in groepsverband, zoals bijeenkomsten of intervisie
- Een combinatie van individuele en groepsgerichte coaching

De inhoud van de coaching is concreet en praktijkgericht en bestaat onder andere uit:

- Het bespreken van praktijksituaties en pedagogische vraagstukken uit de dagelijkse opvang
- Het geven van feedback en praktische handvatten die direct toepasbaar zijn
- Het stimuleren van reflectie op het eigen handelen van de gastouder
- Het leggen van de koppeling met de pedagogische basisdoelen
- Het delen van actuele kennis en ontwikkelingen binnen de kinderopvang
- Het onder de aandacht brengen van passende scholingsmogelijkheden

Tijdens coaching wordt zichtbaar aangesloten bij de praktijk, bijvoorbeeld door observaties tijdens een huisbezoek of door het bespreken van concrete situaties die zich hebben voorgedaan. De coaching is laagdrempelig en gericht op het versterken van het eigen handelen van de gastouder, waarbij de gastouder zelf keuzes maakt in de toepassing in de praktijk.

Doel van de coaching
De coaching is gericht op:

- Het versterken van de pedagogische vaardigheden van de gastouder
- Het ondersteunen bij het bieden van verantwoorde en veilige opvang
- Het bevorderen van de ontwikkeling van de gastouder als zelfstandig professional
- Het bewust handelen in lijn met de pedagogische basisdoelen: emotionele veiligheid, persoonlijke competenties, sociale competenties en het overdragen van normen en waarden

Door middel van coaching wordt de gastouder ondersteund in het blijven ontwikkelen van de kwaliteit van de opvang en het afstemmen van de begeleiding op de behoeften en ontwikkeling van het kind.

Borging en inzichtelijkheid
Gastouderland legt de inzet van pedagogische coaching per gastouder vast in Portabase.

Hierbij wordt geregistreerd:

- Het aantal ingezette coachingsuren per jaar
- De vorm van de coaching
- De inhoud en besproken onderwerpen
- Eventuele aandachtspunten of ontwikkeldoelen

In Portabase wordt dit vastgelegd in het dossier van de gastouder, zodat op ieder moment inzichtelijk is:

- Dat per gastouder minimaal drie uur coaching per jaar wordt gerealiseerd
- Op welke momenten coaching heeft plaatsgevonden
- Welke inhoudelijke thema's zijn besproken

Deze registratie is actueel en opvraagbaar voor toezichthouders, waardoor Gastouderland kan aantonen dat wordt voldaan aan de wettelijke eisen en dat coaching structureel bijdraagt aan de kwaliteit van de opvang.

Praktijkvoorbeeld
Tijdens een coachgesprek geeft een gastouder aan dat zij het lastig vindt om bepaalde onderwerpen met vraagouder(s) te bespreken, zoals het gedrag van een kind of het niet nakomen van afspraken. De gastouder merkt dat zij deze gesprekken soms uitstelt of vermijdt, terwijl zij voelt dat het belangrijk is om dit wel te doen.

Samen met de pedagogisch beleidsmedewerker wordt verkend wat het voor de gastouder lastig maakt en hoe zij dit op een professionele en open manier kan aanpakken. Er worden handvatten besproken, zoals het benoemen van observaties zonder oordeel en het stellen van open vragen.

De gastouder spreekt af om een concreet gesprek met een ouder voor te bereiden en uit te voeren. Tijdens een volgend coachmoment wordt dit geëvalueerd. De gastouder geeft aan meer vertrouwen te hebben gekregen in het voeren van dit soort gesprekken en merkt dat de samenwerking met ouders hierdoor verbetert.

7. Begeleidingsbezoeken, coaching en aandacht voor veiligheid en gezondheid

Gastouderland onderhoudt regelmatig contact met gastouders en bezoekt de opvanglocatie periodiek. Deze begeleidingsbezoeken zijn gericht op het ondersteunen van de gastouder en het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de opvang.

Gastouderland bezoekt iedere opvanglocatie minimaal twee keer per jaar, conform de geldende wettelijke eisen. Tijdens minimaal één van deze bezoeken wordt samen met de gastouder de jaarlijkse risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uitgevoerd. Tijdens de bezoeken wordt gekeken naar de dagelijkse praktijk en wordt besproken hoe de gastouder invulling geeft aan de opvang.

Tijdens de begeleidingsmomenten is er onder andere aandacht voor:

- Het pedagogisch handelen van de gastouder
- De ontwikkeling en het welbevinden van de opgevangen kinderen
- De uitvoering van het pedagogisch werkplan
- De samenwerking met vraagouder(s)
- De behoefte van de gastouder aan begeleiding of ondersteuning

Bevindingen en eventuele afspraken worden vastgelegd in het dossier van de gastouder in Portabase, zodat inzichtelijk is op welke wijze de kwaliteit wordt gevolgd.

Pedagogische coaching
Gastouderland biedt gastouders, conform de geldende wet- en regelgeving, jaarlijks pedagogische coaching. Deze coaching bedraagt minimaal drie uur per gastouder per jaar en wordt ingezet op basis van de ontwikkelbehoefte van de gastouder.

De coaching sluit aan bij de dagelijkse praktijk en kan plaatsvinden tijdens begeleidingsbezoeken of in aparte coachingsmomenten. De inhoud is gericht op het versterken van de pedagogische vaardigheden en het handelen in lijn met de pedagogische basisdoelen.

Onder pedagogische coaching wordt verstaan het begeleiden van de gastouder in het pedagogisch handelen, op een wijze die aansluit bij de praktijk en de ontwikkelbehoefte van de gastouder.

Deskundigheidsbevordering, zoals het volgen van scholing of trainingen, valt onder de eigen verantwoordelijkheid van de gastouder als zelfstandig professional. Gastouderland kan hierin stimuleren en informeren, maar de gastouder maakt hierin zelf keuzes.

Veiligheid en gezondheid
Binnen de opvang is structureel aandacht voor veiligheid en gezondheid. Gastouderland beoordeelt tijdens de bezoeken of de opvanglocatie voldoet aan de geldende eisen op het gebied van veiligheid en gezondheid.

Hierbij wordt onder andere gekeken naar:

- De fysieke veiligheid van de opvangomgeving
- De aanwezigheid en actualiteit van de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid
- De naleving van geldende regels en afspraken
- De aanwezigheid van een achterwacht
- De algemene hygiëne en inrichting van de opvanglocatie

Wanneer aandachtspunten worden gesignaleerd, bespreekt Gastouderland deze met de gastouder en worden afspraken gemaakt over noodzakelijke verbeteringen. De gastouder is verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Gastouderland volgt of de afgesproken verbeteringen zijn gerealiseerd. Afspraken en verbeterpunten worden vastgelegd en de voortgang wordt tijdens een volgend contactmoment gecontroleerd, zodat inzichtelijk is of de verbeteringen zijn gerealiseerd.

.

Afstemming en maatwerk

De invulling van de begeleidingsmomenten wordt afgestemd op de praktijk en de ontwikkelbehoefte van de gastouder. Hierbij wordt rekening gehouden met factoren zoals ervaring, samenstelling van de opvang en eventuele aandachtspunten.

Op deze manier draagt Gastouderland bij aan een continue ontwikkeling van de kwaliteit van de opvang, met behoud van de zelfstandige rol van de gastouder.

Bij afwezigheid van de gastouder vindt geen opvang plaats.

8. Deskundigheidsbevordering van gastouders

Gastouderland vindt het belangrijk dat gastouders hun kennis en vaardigheden onderhouden en blijven ontwikkelen, zodat zij verantwoorde kinderopvang kunnen blijven bieden, conform de eisen uit de Wet kinderopvang. Van gastouders wordt verwacht dat zij jaarlijks aantoonbaar werken aan hun deskundigheidsbevordering. Gastouders besteden hiervoor minimaal 7 uur per jaar aan scholing en ontwikkeling. De gastouder geeft hier als zelfstandig professional invulling aan, passend bij de eigen opvangpraktijk, ervaring en ontwikkelbehoefte. De verplichte zeven uur permanente educatie staat los van de jaarlijkse pedagogische coaching en de verplichte EHBO-kwalificatie.

Gastouderland ondersteunt gastouders door:

- Het onder de aandacht brengen van scholingsmogelijkheden
- Het aanbieden of faciliteren van passend scholingsaanbod
- Het bespreken van ontwikkelbehoeften tijdens begeleidingsmomenten
- Het stimuleren van reflectie op het eigen handelen

De deskundigheidsbevordering kan onder andere betrekking hebben op:

- De ontwikkeling van kinderen in verschillende leeftijdsfasen
- Spel en ontwikkeling
- Pedagogisch handelen
- Het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen
- Veiligheid en gezondheid

Scholing draagt bij aan:

- Het vergroten van kennis en vaardigheden
- Het ondersteunen van de gastouder in de dagelijkse praktijk
- Het versterken van de kwaliteit van de opvang

Gastouders handelen conform de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
Gastouderland ondersteunt gastouders bij het toepassen van de meldcode en het herkennen van signalen.

EHBO
Gastouders beschikken over een geldig EHBO-certificaat gericht op kinderen en volgen hiervoor periodiek een herhalingscursus. Deze verplichting staat los van de jaarlijkse deskundigheidsbevordering en telt niet mee voor de 7 uur scholing.

Aantoonbaarheid en vastlegging
De gastouder is verantwoordelijk voor het volgen van scholing en het kunnen aantonen hiervan, bijvoorbeeld door middel van certificaten, presentielijsten of andere bewijsstukken.

Gastouderland bespreekt tijdens begeleidingsmomenten of aan de verplichting wordt voldaan en of de gevolgde scholing aansluit bij de praktijk. Indien van toepassing worden gevolgde scholingsactiviteiten vastgelegd in het dossier van de gastouder in Portabase, zodat inzichtelijk is dat aan de urennorm wordt voldaan.

Toepassing in de praktijk
De gastouder past opgedane kennis toe in de dagelijkse opvang. Tijdens begeleidingsbezoeken of coaching kan worden besproken hoe scholing heeft bijgedragen aan het handelen in de praktijk.

Praktijkvoorbeeld

Een gastouder volgt een training over het signaleren van taalontwikkeling. In de praktijk gaat zij bewuster letten op hoe kinderen communiceren en past zij haar manier van praten aan door meer te benoemen en vragen te stellen. Tijdens een begeleidingsmoment wordt besproken wat dit oplevert. Zo wordt zichtbaar hoe scholing bijdraagt aan de kwaliteit van de opvang.

9. De houdbaarheid van het pedagogisch beleidsplan

Het pedagogisch beleidsplan wordt periodiek geëvalueerd en, indien nodig, aangepast. Aanleidingen voor aanpassing kunnen onder andere zijn veranderingen in wet- en regelgeving, ontwikkelingen in de maatschappij en nieuwe pedagogische inzichten.

Gastouderland beoordeelt regelmatig of het pedagogisch beleidsplan nog aansluit bij de praktijk van de opvang en bij de geldende kwaliteitseisen. Hierbij wordt gekeken naar de uitvoerbaarheid en herkenbaarheid in de dagelijkse opvangsituatie.

Gastouderland hecht waarde aan betrokkenheid van vraagouder(s) bij het pedagogisch beleid. Het pedagogisch beleidsplan wordt daarom minimaal jaarlijks besproken met de oudercommissie. De oudercommissie krijgt hierbij de gelegenheid om advies uit te brengen over de inhoud en eventuele wijzigingen van het beleid.

Alle vraagouders en gastouders worden geïnformeerd over de inhoud van het pedagogisch beleidsplan. Het beleidsplan is toegankelijk en opvraagbaar, zodat zij hiervan kennis kunnen nemen en dit kunnen toepassen in de praktijk.

Het pedagogisch beleidsplan is beschikbaar via Portabase en via de website van Gastouderland. Op deze manier hebben zowel vraagouder(s) als gastouders op ieder moment toegang tot de meest actuele versie.

Tijdens begeleidingsbezoeken aan gastouders wordt besproken in hoeverre het pedagogisch beleidsplan herkenbaar is in het handelen van de gastouder. Hierbij wordt gekeken naar de aansluiting tussen beleid en praktijk, bijvoorbeeld in het pedagogisch handelen, de omgang met kinderen en de samenwerking met vraagouder(s).

Indien blijkt dat aanpassing van het beleid wenselijk is, wordt dit zorgvuldig doorgevoerd en gecommuniceerd naar betrokkenen.

Borging en actualiteit
Gastouderland zorgt ervoor dat altijd de meest actuele versie van het pedagogisch beleidsplan beschikbaar is. Wijzigingen worden vastgelegd en gedeeld met gastouders en vraagouder(s), zodat voor iedereen duidelijk is welk beleid van toepassing is.
Op deze manier blijft het pedagogisch beleidsplan een dynamisch document dat aansluit bij de praktijk en bijdraagt aan de kwaliteit van de gastouderopvang.